

Handläggare
Maria Viklund
Telefon: 08-50836268

Till
Äldrenämnden
Den 21 april 2026

Förändring av fördelning av statsbidrag äldreomsorgslyftet

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden ger förvaltningen i uppdrag att årligen prioritera ansökningarna till statsbidraget äldreomsorgslyftet, utifrån socialstyrelsen årliga anvisningar och stadens samlade kompetensutvecklingsbehov.

Äldrenämnden delegerar till äldredirektören att fatta beslut om fördelning av statsbidraget äldreomsorgslyftet.

Dessa beslut ersätter äldrenämndens beslut (ALD 2024/103) från den 19 mars 2024 § 13.

Sammanfattning

Äldreförvaltningen har sedan hösten 2020 samordnat och fördelat ansökningar om medel från statsbidraget äldreomsorgslyftet enligt tidigare beslut i äldrenämnden samt anvisningar från Socialstyrelsen. Medlen kan sökas av utförare inom äldreomsorg i staden inom såväl egen som privat regi. Ersättning betalas ut för den tid som medarbetare är tjänstlediga för studier. Ansökningar har hanterats i turordning och medel har fördelats till samtliga områden utan särskild prioritering enligt nämndbeslut från februari 2020.

Fram till och med år 2025 har samtliga kompletta ansökningar kunnat täckas av medlen för statsbidraget. Antalet utbildningar som ingår i statsbidraget och söktrycket har ökat över åren. Därför ser förvaltningen att medlen inte kommer att räcka till samtliga ansökningar år 2026.

Utifrån förändrade förutsättningar uppstår behov av att prioritera medlen dit behoven är störst för att i högre grad kunna rikta statsbidraget till de utbildningar som leder till att verksamheterna kan nå uppställda krav på utbildning i vård- och omsorg och svenska samt verka för att fler utbildar sig i minoritetsspråk och teckenspråk.

Statsbidragets anvisningar förändras årligen vilket gör att prioriteringarna kan behöva justeras. Nya utbildningar läggs till, samt att målgrupperna för statsbidraget förändras.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden ger förvaltningen i uppdrag att prioritera fördelningen av statsbidraget i syfte att säkerställa att statsbidraget används för att möta kommande kompetenskrav samt för att minska risken för att medlen går till oseriösa aktörer inom äldreomsorgen.

Ärendet

Äldreomsorgslyftet är ett statsbidrag som årligen delas ut av Socialstyrelsen och som är till för att främja medarbetarnas kompetensutveckling och har sedan hösten 2020 och fram till år 2025 möjliggjort kompetensutveckling på betald arbetstid för drygt 2 500 medarbetare inom Stockholms stads äldreomsorg. Äldreomsorgslyftet är ett viktigt bidrag till kompetensförsörjningen. Statsbidraget har förlängts till år 2027 och ytterligare förlängning kan väntas.

Från starten 2020 har äldreförvaltningen samordnat och fördelat statsbidraget äldreomsorgslyftet enligt anvisningarna från Socialstyrelsen och utifrån den fördelningsmodell som äldrenämnden beslutat om i ärende ALD 2024/103. Samtliga utförare av äldreomsorg både i stadens egna regi och i privat regi har haft möjlighet att ansöka om medel från statsbidraget. I modellen för fördelning av medel har det inte varit möjligt att prioritera utbildningar i syfte att styra medlen till de medarbetare som är i störst behov av utbildning. Korrekta ansökningar oavsett sökt utbildning, utbildningsanordnare eller verksamhet har beviljats medel. Utifrån nuvarande modell för fördelning av statsbidraget finns risker att medel tillfaller medarbetare som inte har förutsättningar att klara av sökt utbildning eller att medarbetare går utbildningar där de redan har kompetens.

Fram till och med år 2025 har medlen för statsbidraget räckt till att bevilja samtliga ansökningar. Förvaltningens beräkningar av de ansökningar som kommit in under januari och februari visar att medlen för år 2026 inte kommer att täcka samtliga ansökningar under året. Ansökningstrycket har ökat och många medarbetare har en pågående längre utbildning som sträcker sig över flera år. Antalet deltagare som genomför utbildningar till undersköterska inom ramen för äldreomsorgslyftet har ökat för varje år. Utbildningar till undersköterska kombineras i många fall med utbildning i svenska. Det innebär att studietiden uppgår till i snitt tre år. I de fall där utbildningarna pågår under flera år har förvaltningen

reserverat medel för hela utbildningen. Det medför att utrymmet för antalet nya ansökningar som kan godkännas minskas för varje år.

Socialstyrelsens anvisningar ligger till grund för hur ersättningen i stora drag ska hanteras. Varje utbildning baseras på beräknade schablonbelopp som ska täcka medarbetarens personalkostnader under studietiden. Dessa schablonbelopp räknas sedan upp utifrån index varje år. Utförare söker ersättning från äldreförvaltningen och bifogar antagningsbevis med uppgifter om antal veckor för utbildningen. Beräkningen om vilken ersättning som beviljas baseras på antal veckor, omfattning på studier, samt omfattning på anställning. Ansökningarna från arbetsgivarna godkänns löpande så långt de avsatta medlen räcker.

Ändrade förutsättningar

Socialstyrelsen reviderar anvisningarna för äldreomsorgslyftet varje år gällande fördelning och uppföljning. Anvisningar förändras med nya utbildningar, vad förvaltningen ska rapportera samt att nya målgrupper tillkommer. Äldreomsorgslyftet har utvidgats från och med 2026 till att även omfatta medarbetare som arbetar i verksamheter inom lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Förvaltningen samverkar med socialförvaltningen i hur medarbetare inom verksamhetsområde LSS ska kunna ta del av statsbidraget. Summan för statsbidragets storlek har inte ökat i förhållande till förändringarna i Socialstyrelsens anvisningar. Statsbidraget för år 2025 var 111 800 000 kronor och ökade till 119 600 000 kronor för år 2026. Under 2025 användes hela statsbidraget.

I januari 2026 kom regeringens proposition avseende språkkrav inom äldreomsorgen (2025/26:93). I propositionen föreslås en ändring i socialtjänstlagen (2025:400) som innebär att det införs en skyldighet för den som bedriver verksamhet inom socialtjänstens omsorg om äldre personer att arbeta för att den personal som genomför insatser i sådan omsorg har de kunskaper i svenska som är relevanta för att genomföra insatserna. Regleringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 15 april 2026.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 april och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 16 april 2026.

Jämställdhetsanalys

Detta ärende bedöms inte ge konsekvenser för medarbetarna eller invånarna beroende på om de är kvinnor eller män.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utifrån de förändrade förutsättningar som beskrivs i ärendet ser förvaltningen ett behov av att, utifrån Socialstyrelsens anvisningar och stadens samlade kompetensutvecklingsbehov, prioritera hur medlen ska fördelas. Prioriteringen görs med 2026 års statsbidrag och fortsättningsvis.

De utbildningar som det är stort behov av i verksamheterna är att öka antalet undersköterskor med skyddad yrkestitel samt att öka kunskaperna i svenska språket enligt den lag som träder i kraft den 1 juli 2026. De nya kraven medför ett behov av att rikta medlen i äldreomsorgslyftet för att möjliggöra för fler medarbetare att studera svenska för invandrare (sfi) och svenska på grundläggande och gymnasial nivå. Förvaltningen ser även ett behov av att verka för att fler utbildar sig i minoritetsspråk och teckenspråk.

Förvaltningen arbetar med att granska ansökningar, intyg och resultat i syfte att kontrollera att verksamheter som fått del av statsbidraget uppfyller de krav som ställs samt för att minska risken för att medlen går till oseriösa aktörer inom äldreomsorgen.

Statsbidragets medel fördelas fortsatt utifrån ansökan med de schablonersättningar som nämnden fattade beslut om den 29 februari 2020 och som räknas upp utifrån index varje år.

Förvaltningen föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att årligen prioritera ansökningarna till statsbidraget äldreomsorgslyftet, utifrån socialstyrelsen årliga anvisningar och stadens samlade kompetensutvecklingsbehov.

Förvaltningen föreslår även att nämnden delegerar till äldredirektören att fatta beslut om fördelning av statsbidraget äldreomsorgslyftet.

Dessa beslut ersätter äldrenämndens beslut med dnr ALD 2024/103.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Äldredirektör	2026-04-02
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2026-04-02